

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400310022**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
община Борино за 2021 г.

София, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Квалифицирано мнение	4
База за изразяване на квалифицирано мнение	4
Правно основание за извършване на одита	9
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	9
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	9
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет.....	10
Коригирани неправилни отчитания	11
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	18
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства.....	20

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СС	Счетоводен стандарт
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
МФ	Министерство на финансите
ЗСч	Закон за счетоводството
ПРБ	Първостепенен разпоредител с бюджет
ОБА	Общинска администрация
АОС	Акт за общинска собственост
ДМА	Дълготрайни материални активи

ДО
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
48-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н МУСТАФА КАРААХМЕД
КМЕТ НА ОБЩИНА БОРИНО

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Община Борино, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2021 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че с изключение на ефекта от въпросите, описани в раздел *База за изразяване на квалифицирано мнение* от настоящия доклад, приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Община Борино към 31 декември 2021 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на квалифицирано мнение

При изпълнение на финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет (ГФО) на Община Борино за 2021 г. Сметната палата констатира следните неправилни отчитания:

1. Със Заповед № 252 от 21.12.2021 г. на кмета на Община Борино е назначена комисия, която да извърши преглед за преценка на материалните дълготрайни активи на общината. Резултатите от работата на комисията са отразени в Протокол от 07.01.2022 г. и Опис на дълготрайните активи.

1.1. С т. 11 „Обезценка на ДА“ от Раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“ от Счетоводната политика (СчП) на общината е избран препоръчителния подход за оценки след първоначално признаване на ДМА, като след първоначалното признаване като актив отделен дълготраен материален актив следва да се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените

амортизации и натрупаната загуба от обезценка - веднъж на две години. С т. 12 от СчП на общината е определен и допустимия алтернативен подход, като не е конкретизирано кой подход за кои класове активи се прилага.¹

1.2. От комисията е предложено, а от кмета на общината е одобрено, ДМА на Община Борино към 31.12.2021 г. да бъдат преоценени с коефициент 1,0 (единица).²

Съгласно изготвения от комисията Опис на дълготрайните активи, преглед за преоценка е извършена чрез съпоставка неправилно между отчетната стойност на активите, вместо тяхната балансова стойност и текущата възстановима стойност³. Обезценката/преоценката на активите би трябвало да се извършва по общия ред, регламентиран в указанията на министъра на финансите, дадени с писмо ДДС № 20 от 2004 г., ДДС № 5 от 2016 г., ДДС № 7 от 2017 г. и ДДС № 8 от 21.12.2018 г., при изпълнение на възприетите подходи и процедури в утвърдената счетоводна политика на общината.

От комисията не са установени разлики между двете стойности, въпреки че при извършени одитни процедури за проверка на признати към 31.12.2021 г. дълготрайни материални активи (ДМА) - общински имоти, са установени признати по баланса на общината сгради и земи със значително занижени отчетни стойности⁴.

На одитния екип не са предоставени документи за извършени анализи/проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, които да послужат за основание на направената преоценка с коефициент 1,0 (единица).

Одитният екип не може да изрази увереност относно твърдението за извършен преглед за обезценка/преоценка на нефинансовите дълготрайни активи през 2021 г., признати в отчетността, тъй като протоколът и описът към него не съдържат реквизити, от които да се заключи обосновано, че при прегледа е определена текущата им възстановима стойност в съответствие с изискванията на Счетоводен стандарт (СС) 16 „ДМА“ и СС 36 „Обезценка на активи“. Същите са съставени формално, а признатите счетоводни резултати от извършения преглед за преоценка на активите са получени на база данъчна оценка, а не след извършен преглед чрез съпоставяне на балансовата с текущата възстановима стойност.

Не са спазени указанията на Министерството на финансите (МФ), дадени в т.т. 16.21, 16.23, 16.24 и 36.1 от ДДС № 20 от 2004 г., и т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г.⁵, във връзка с извършването на преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи най-малко веднъж на три години, във връзка с т. 11 от СчП на общината, с която е определен срок от две години.

¹ Преоценките трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

² Одитно доказателство № 1

³ Съгласно т. 36.1.1 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, за текуща възстановима стойност на нефинансовите дълготрайни активи се приема справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текущата покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За уникални активи, които нямат пазарен аналог, може да се извърши експертна оценка на очаквания размер на разходите по придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на прегледа за обезценка.

⁴ Съгласно констатацията по т. 2.

⁵ т. 86.: Считано от 2018 г. бюджетните организации могат да извършват най-малко веднъж на три години преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи по реда на т. 16.24 и 36.1 от ДДС № 20/2004 г.

Допуснатото е съществено по характер.

2. При извършените одитни процедури за проверка на признати към 31.12.2021 г. ДМА (общински имоти) е установено:⁶

2.1. По сметка 2039 „Други сгради“ са признати три⁷ актива (сгради), на обща стойност 1 063 лв., с единични стойности под определения⁸ със Счетоводната политика на общината стойностен праг за признаване на ДМА (1 000 лв. без ДДС).

Сградите неправилно са признати по значително занижени стойности, вместо по справедлива стойност, с което не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 16.21 от писмо ДДС № 20 от 2004 г., стойностите им да бъдат коригирани.

2.2. Актувани през 2021 г. поземлени имоти (ПИ), с обща площ 103 082 кв.м., с единадесет⁹ броя актове за общинска собственост (АОС), са признати в отчетността на общината, както следва:

а) ПИ с площ от 1 868 кв.м. и построената върху него сграда, със застроена площ от 504 кв.м., правилно са признати съответно по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ и 2039 „Други сгради“, но ПИ неправилно е признат по данъчна оценка определена към периода на съставяне на АОС¹⁰, в размер на 6 426 лв., вместо по справедлива стойност¹¹;

б) ПИ с обща площ 101 023 кв.м. по девет АОС, правилно са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, но неправилно по данъчна оценка, определена към периода на съставяне на АОС, в общ размер на 19 519 лв., вместо по справедлива стойност.

Към 31.12.2021 г., земята по два¹² от издадените АОС е призната по значително занижени стойности - 5 305 кв.м. по 0,02 лв. на кв.м. и 88 837 кв.м. по 0,0021 лв. на кв.м.

в) Към АПОС № 584 от 28.07.2021 г. има съставен по-рано АПОС № 8 от 01.04.2010 г. С акта от 2010 г. е актуван поземлен имот, с площ 49 970 кв.м., и построената върху него едноетажна масивна сграда „Телевизионна ретранслаторна станция“ със застроена площ 130 кв.м. Земята и сградата са признати по баланса на общината неправилно по данъчна оценка, съответно по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ - 120 лв. и по сметка 2039 „Други сгради“ - 2 151 лв. Земята и сградата са признати по значително занижени стойности, в размер на 0,0024 лв./кв.м. (земята) и 16,55 лв./кв.м. (сградата).

⁶ Одитно доказателство № 2

⁷ „Обществена тоалетна пл. 10“ - 497 лв.; „Полумасивна стоп. сграда на един итаж – 91 кв.м./м-ст“ – 281 лв. и „Сграда жилище на овчарите – 44 кв.м./2 части /01-Сгра“ – 285 лв.

⁸ В Счетоводната политика на Община Борино за 2021 г., т.4 от раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“.

⁹ АЧОС №№ 915/14.01.2021 г. – 1 868 кв.м. с данъчна оценка 6 426 лв.; 916/14.01.2021 г. – 1 109 кв.м. с данъчна оценка 4 244 лв.; 919/28.05.2021 г. - 939 кв.м. с данъчна оценка 4 038 лв.; 921/07.07.2021 г. - 862 кв.м. с данъчна оценка 3 707 лв.; 925/29.11.2021 г. – 2 177 кв.м. с данъчна оценка 2 874 лв.; 920/06.06.2021 г.- 972 кв.м. с данъчна оценка 2 333 лв.; 924/16.11.2021 г. – 272 кв.м. с данъчна оценка 877 лв.; 926/01.12.2021 г.- 5 305 кв.м. с данъчна оценка 85 лв.; АПОС №№ 584/28.07.2021 г. – 191 кв.м. с данъчна оценка 0,50 лв.; 585/30.07.2021 г. – 550 кв.м. с данъчна оценка 1 175 лв. и 586/29.11.2021 г. – 88 837 кв.м. с данъчна оценка 187 лв.

¹⁰ АЧОС №№ 915/14.01.2021 г.

¹¹ Одитно доказателство № 6 и Одитно доказателство № 5

¹² АПОС №№ 926/01.12.2021 г.- 5 305 кв.м. с данъчна оценка 85 лв. и 586/29.11.2021 г. – 88 837 кв.м. с данъчна оценка 187 лв.

С АПОС от 2021 г. се отделя прилежащата към сградата („Телевизионна ретранслаторна станция“) земя, с площ 191 кв.м., и същата неправилно е призната по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ (отчетна група ДСД) по данъчна оценка от 0,50 лв., вместо по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (отчетна група „Бюджет“) по справедлива стойност. Земята е призната по значително занижена стойност, в размер на 0,0026 лв./кв.м.

В резултат на обособяването като отделен имот на прилежащата към сградата земя, актуваната с АПОС № 8 от 01.04.2010 г. земя следва да бъде прекласифицирана от сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (отчетна група „Бюджет“) по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ (отчетна група ДСД).

2.3. Актувана с пет¹³ броя АОС през предходни години земя, с обща площ 19 681 кв.м., правилно е призната по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ и 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, но неправилно по данъчна оценка, съответно 45 221 лв. (12 863 кв.м.) и 21 988 лв. (6 818 кв.м.), вместо по справедлива стойност.

Одитният екип не може да потвърди оценката на признатите активи (земи и сгради), тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от Закона за счетоводството (ЗСч) оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. 3 „Първоначална оценка на ДМА“ от раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“ от Счетоводната политика на Община Борино и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети. Не са спазени указанията на т. 16.21 от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, където са определени случаите за коригиране стойността на активите - на очевидно нереално занижени и нереално завишени отчетни стойности.

Допуснатото неправилно отчитане е съществено по характер.

3. При извършените одитни процедури е установено неправилно отчитане на данък върху добавената стойност, в размер на 73 199 лв., върху разходите за обект „Интегрирана ВиК система и ПСОВ, с. Борино, етап IIА Изграждане на канализационни мрежи и съоръжения, включващи клонове – 1, 18, 42, 58, 62, сградни канализационни отклонения и дъждоприемни шахти“, като данъкът, определен върху изпълнени през 2021 г. СМР на стойност 365 997 лв., но документирани с фактура и протокол от 07.02.2022 г., неправилно е осчетоводен през 2021 г. по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ вместо по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ (отчетна група

¹³ АПОС №№ 28/08.03.2012 г. - 3 329 кв.м. с данъчна оценка 16 566 лв.; 34/19.12.2012 г. – 3 799 кв.м. с данъчна оценка 12 023 лв.; 33/01.11.2012 г. – 1 479 кв.м. с данъчна оценка 8 460 лв., АЧОС № 913/13.10.2020 г. – 4 256 кв.м. с данъчна оценка 8 172 лв. и АПОС № 45/13.01.2014 г. – 6 818 кв.м. с данъчна оценка 21 988 лв.

„Бюджет“) и неправилно е капитализиран по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ (отчетна група ДСД).¹⁴

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 49.1 от ДДС № 20 от 2004 г., за начисляване на разходи в края на отчетната година.

4. В Амортизационната/Счетоводната политика на Община Борино са допуснати несъответствия с указанията на МФ, както следва:¹⁵

а) съгласно т. 4 остатъчната стойност се определя в съответствие с т. 4.1¹⁶ от СС 4 „Отчитане на амортизациите“ и такава стойност се определя само за активите от класове „сгради“, „други машини, съоръжения, оборудване“ и „транспортни средства“, докато в таблица към Амортизационната политика е определена неправилно остатъчна стойност в абсолютна сума, за класовете активи – „сгради“ (100 лв.), „други машини, съоръжения, оборудване“ (50 лв.), „транспортни средства“ (50 лв.), „Компютри и хардуер“ (10 лв.) и „Други“ (20 лв.). Определянето на остатъчна стойност в абсолютна сума, без да са взети предвид спецификите на активите, които са различни, независимо, че активите попадат в един и същи клас, е в несъответствие с изискванията на т. 4.1 от СС 4 „Отчитане на амортизациите“.

В Амортизационната/Счетоводната политика на Община Борино не е определена и оповестена степен на значителност на амортизируемите активи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в раздели VI „Амортизационна политика“ и IX „Остатъчна стойност на амортизируемите активи“ на ДДС № 5 от 2016 г., във връзка с т. 7.1-7.3 от СС 4 „Отчитане на амортизациите“. Не са приложени изискванията на т. 4.2. от СС 4 „Отчитане на амортизациите“, във връзка с ДДС 5 от 2016 г. на МФ, относно определянето и оповестяването на степента на значителност на амортизируемите активи, което е оценено по характер.

б) не е избран подход за прехвърляне на активи между разпоредителите в системата на първостепенния разпоредител с бюджет (ПРБ) - брутно отразяване на отчетната стойност и акумулираната амортизация (препоръчителен подход) или подход на директно завеждане по нетна (балансова) стойност.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 21 от ДДС № 5 от 2016 г. относно ползването на един от двата подхода при прехвърляне на амортизируеми активи в рамките на системата на първостепенния разпоредител.

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за*

¹⁴ Одитно доказателство № 4 и Одитно доказателство № 5

¹⁵ Одитно доказателство № 3

¹⁶ 4.1. При определянето на остатъчната стойност на амортизируемия актив следва да се имат предвид очакваните разходи по извеждането на актива от употреба, които могат да бъдат: а) разходи, свързани с бракуването на актива, които се коригират със сумата на материалите и резервните части, получени при бракуването на актива; б) разходи, свързани със замяната на актива с друг актив или с продажбата му - транспортни, товаро-разтоварни, комисионни и т.н.; в) разходи, свързани с възобновяване на средата, върху която активът оказва влияние.

одита на консолидирания финансов отчет от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Община Борино в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на квалифицирано мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитна дейност на Сметната палата на Република България за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-03-100 от 01.07.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания във консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одитните доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – други констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на*

живота на гражданите, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, коригирани по време на одита, и съществени недостатъци на вътрешния контрол, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Сметната палата не модифицира одитното мнение във връзка с включените в Част II на настоящия одитен доклад други констатации.

Коригирани неправилни отчитания

1. При извършения финансов одит на ГФО на Община Борино за 2021 г. са установени следните неправилни отчитания, свързани с капиталовите разходи:¹⁷

1.1.1. През месец декември 2021 г., в отчетна група ДСД, по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““, са капитализирани ДМА, разходите за които са извършени в предходни отчетни периоди, на обща стойност 467 667 лв., и които е следвало да бъдат капитализирани през месеца и годината на завършването и въвеждането им в експлоатация, като стартира и процесът по начисляване на разходи за амортизация. За капитализирането на въведените в експлоатация преди 2021 г. ДМА, на стойност 467 667 лв., неправилно е използвана сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““, вместо сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“:

а) Завършен и въведен в експлоатация през м. ноември 2018 г. обект „Зона за отдих и детски кът с. Ягодина“, с отчетна стойност 10 000 лв.;

б) Завършен и въведен в експлоатация през м. октомври 2019 г. обект „Зона за отдих и детски кът с. Борино“, с отчетна стойност 10 000 лв.;

в) Завършен и въведен в експлоатация през м. декември 2020 г. обект „Реконструкция и рехабилитация на улица с. Ягодина, от о.т. 102 до о.т. 191“, с отчетна стойност 256 446 лв.;

г) Завършен и въведен в експлоатация през м. декември 2020 г. обект „Реконструкция и рехабилитация на общински път Тешел-Буйново-Кожари, от о.т. 280 до о.т. 311“, с отчетна стойност 191 221 лв.

---

¹⁷ Одитно доказателство № 4 и Одитно доказателство № 5

Не са спазени изискванията на чл. 3, ал. 3 от ЗСч относно осъществяване на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. относно грешки, произтичащи от неотчетени активи и пасиви.

1.1.2. Завършен и въведен в експлоатация през м. октомври 2021 г. обект „Реконструкция и рехабилитация на ул. Персенк, от о.т. 185, 91, 97, 27 до о.т. 115, с. Борино“, с отчетна стойност 128 972 лв., не е капитализиран в отчетна група ДСД, по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности“.

Не са спазени указанията дадени с т. 18 и 19 от ДДС № 14 от 2013 г. на МФ, относно капитализиране на активи по сметки от група 22 „Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности“.

1.1.3. В резултат на по-късното балансово признаване на активите, не са начислени разходи за амортизация, общо в размер на 29 343 лв.¹⁸

Не са спазени изискванията на чл. 3, ал. 3 от ЗСч относно осъществяване на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 36.1 от ДДС № 5 от 2016 г., начисляването на амортизацията да започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба.

1.2. През м. октомври 2021 г. е въведен в експлоатация обект „Изграждане на ПСОВ с довеждаща инфраструктура на с. Борино, етап 1, 2 и 3а“, с отчетна стойност 3 011 898 лв. с вкл. ДДС.

Разходите за обекта са начислени по сметки 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ (2 996 538 лв.) и 6076 „Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ (15 360 лв.), в отчетна група „Бюджет“, през периода от 2018 г. до 2020 г. вкл., но неправилно не са капитализирани по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ (отчетна група ДСД) към момента на начисляването им. През м. октомври 2021 г. разходите са капитализирани по сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ (отчетна група ДСД) в неправилна кореспонденция със сметка 7609 „Коректив за капитализирани активи в отчетна група „Други сметки и дейности““, вместо със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“. За извършените разходи общината не е упражнила правото си на пълен данъчен кредит.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г. относно грешки, произтичащи от неотчетени активи и пасиви.

1.3. За обект „Изграждане и оборудване на спортна инфраструктура с. Ягодина“ през 2021 г. са признати разходи, общо в размер на 52 929 лв., по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ в отчетна група СЕС-РА, в т.ч.:

---

¹⁸ В т.ч. разходи за амортизация към 31.12.2020 г. в размер на 1 828 лв. и за 2021 г. - 27 515 лв.

а) Предоставени през месец ноември 2021 г. аванси на изпълнителите на обекта, общо в размер на 51 825 лв., от които: 50 721 лв. по Договор № 16 от 26.03.2020 г. - за извършване на СМР, и 1 104 лв. по Договор № 17 от 27.03.2020 г. - за упражняване на строителен надзор, неправилно са осчетоводени по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“, вместо по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“.

Не са спазени указанията дадени с т. 28 от ДДС № 3 от 2009 г. на МФ, относно осчетоводяване на изплатени през текущата година суми срещу бъдеща доставка на услуга, а едва при предоставянето на услугата, авансът за доставката се закрива.

б) Извършени разходи за консултантски услуги, в размер на 1 104 лв., по Договор № 143 от 10.07.2018 г. неправилно са осчетоводени по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“, вместо по сметка 6028 „Разходи за консултантски услуги“.

Не са спазени характеристиките на сметките за отчитане на авансите и консултантските услуги, съгласно Сметкоплана на бюджетните организации (СБО), утвърден с ДДС № 14 от 2013 г.

1.4. За обект „Интегрирана ВиК система и ПСОВ, с. Борино, етап IIа Изграждане на канализационни мрежи и съоръжения, включващи клонове – 1, 18, 42, 58, 62, сградни канализационни отклонения и дъждоприемни шахти“, изпълнени през 2021 г. СМР, на стойност 365 997 лв. без ДДС, но документирани с фактура и протокол от 07.02.2022 г., неправилно не са осчетоводени през 2021 г. по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ (отчетна група „Бюджет“), и не са капитализирани по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ (отчетна група ДСД).

Разходите за обекта са по Договор № 30 от 03.08.2020 г., със стойност на договора в размер на 587 351 лв. (с вкл. ДДС), впоследствие намалена на 439 196 лв. с две допълнителни споразумения от 26.08.2020 г. и 04.10.2021 г. Обектът е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-СМ-5 от 23.02.2022 г. на РДНСК-Смолян.

През 2021 г. не са осчетоводени възникналите нови задължения за разходи в размер на 439 196 лв., по кредита на сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“.

Не е спазен принципа за начисляване, регламентиран в чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т.т. 48 и 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г., за начисляване на разходи в края на отчетната година и за изготвяне на оценка на натрупаните разходи по придобиване на ДМА с незавършен процес на придобиване към края на отчетната година.

1.5. За обект „Интегрирана ВиК система и ПСОВ, с. Борино, етап I“ изпълнени през 2019 г. СМР, на стойност 523 234 лв., са документирани с два протокола обр. 19 от 02.05.2019 г. и с фактури от 20.05.2019 г.¹⁹ и 24.02.2022 г.²⁰ Изпълнените СМР са по

¹⁹ Фактурата от 20.05.2019 г. е за сумата от 79 694 лв., получена като разлика между изпълнени СМР на обща стойност 602 928 лв. (по протоколите обр. 19 от 02.05.2019 г.) и сумата от 523 234 лв.

²⁰ Фактурата от 24.02.2022 г. е за сумата от 523 234 лв.

Договор № 94 от 18.01.2018 г., на стойност 2 916 655 лв. с вкл. ДДС. Обектът е въведен в експлоатация с Разрешение за ползване № ДК-07-СМ-6 от 23.02.2022 г. на РДНСК-Смолян.

Съгласно чл. 6 от договор между общината и Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) за финансиране на обекта, на общината, в качеството ѝ на финансирана страна, текущо се предоставят до 80 на сто от цената на договора, а останалите 20 на сто (окончателно разплащане) се изплащат след представяне на протокол за установяване на годността за ползване на строежа. Неизплатената от финансиращата страна,²¹ но фактурирана сума, в размер на 523 234 лв., представлява удържка (20%) от изпълнените СМР, която ще се финансира от ПУДООС след представяне на Протокол образец № 16²². Със сумата през 2022 г. неправилно са съставени следните счетоводни записи, вместо през 2021 г.:

а) за начисляване на разходи за придобиване на инфраструктурни обекти – по дебитата на сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ и кредита на сметка 4010 „Задължения към доставчици от страната“, вместо по дебитата на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ и кредита на сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици - местни лица“;

б) начисляване на възникнали нови задължения за разходи – по кредита на сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи“ в кореспонденция със сметка 9989 „Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви“.

През периода от сключването на договора до 31.12.2021 г. по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ са осчетоводени разходи общо в размер на 2 092 944 лв. Сумата на признатите разходи неправилно не е капитализирана в отчетна група ДСД, по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ в кореспонденция със сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.²³

Не са спазени изискванията на чл. 3, ал. 3 от ЗСч относно осъществяване на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти и принципа на начисляване, съгласно чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 18 от ДДС № 14 от 2013 г., за капитализацията на ДМА в отчетна група ДСД, във връзка с указанията на МФ дадени с т. 8.9 относно коригиране на грешки за непризнати активи от минали години и т. 16.6 от ДДС № 20 от 2004 г.

2. В Общинска администрация (ОбА) - Борино (ПРБ), към 31.12.2021 г. неправилно по сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“, в отчетна група „Бюджет“, са капитализирани разходи като нематериални дълготрайни активи, общо в размер на 229 320 лв., в т.ч.: Проект - изработване на общ устройствен план (ОУП) на Община Борино (10 000 лв.); Цифров модел на регулационния план на с. Борино (2 600 лв.); Програма за управление на отпадъците на Община Борино (20 160 лв.);

²¹ Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) – финансираща страна.

²² Съгласно чл. 6 от Договор за финансиране от 22.02.2018 г.

²³ Одитно доказателство № 1 и Одитно доказателство № 5

ОУП на Община Борино (167 160 лв.) и Лесоустройствен план на Община Борино (29 400 лв.). Начислената амортизация към 31.12.2021 г. е в общ размер на 49 770 лв., в т.ч.: 20 680 лв. към 01.01.2021 г. и 29 090 лв. през 2021 г.

Неправилно капитализираните разходи е следвало да бъдат отписани през 2021 г. чрез следните счетоводни операции:

а) за сторниране на начислените разходи за амортизация за 2021 г., по метода на „червено сторно“, по дебита на сметка 6030 „Разходи за амортизации на нематериални дълготрайни активи“ и кредита на сметка 2420 „Амортизация на нематериални дълготрайни активи“, в размер на 29 090 лв.;

б) по дебита на сметка 2420 „Амортизация на нематериални дълготрайни активи“ (20 680 лв.) с размера на акумулираната амортизация от предходни периоди и по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ с размера на балансовата стойност (208 640 лв.), в кореспонденция със сметка 2109 „Други нематериални дълготрайни активи“ по отчетна стойност, в размер на 229 320 лв.²⁴

Не са спазени указанията на МФ, дадени в Тема № 9 на Коментарите по методически въпроси, съгласно които ОУП, подробни устройствени планове (ПУП) и други подобни планове, отчетени като дълготрайни активи и акумулираните за тях разходи за амортизации следва да се отпишат по реда на т. 18 от ДДС № 5 от 2016 г. на МФ, както и указанията, дадени в т. 124 от Встъпителното ръководство за прилагане на СБП, относно прилагане на процедурата на червено сторно в случаите на грешки при осчетоводяването на приходите и разходите през текущата година.

3. В ОБА-Борино (ПРБ), в отчетна група „Бюджет“ по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“ неправилно са признати като вземания по предоставени и усвоени аванси, общо в размер на 202 885 лв., в резултат на:²⁵

а) преведени през 2009 г. четири авансови плащания, на обща стойност 191 285 лв., на основание Договор № 32 от 18.05.2009 г. с предмет „Ремонт и оформяне на централна градска част, с. Борино“, на стойност 213 809 лв. с вкл. ДДС, въпреки че към края на месец август 2010 г. СМР са приети със съставени от изпълнителят и общината протоколи, общо в размер на 218 399 лв. (с 4 590 лв. над стойността по договора).

Сумата на предоставените и усвоени аванси не е капитализирана през периода, в който са извършени договорените дейности. За коригиране на неправилното отчитане следва да се приложат дадените указания на МФ в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. относно коригиране на грешки за непризнати активи от минали години, чрез сметка 6994 „Намаление на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“ и извършените СМР да се капитализират в отчетна група ДСД по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ чрез сметка 7992 „Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития“.

Не са спазени изискванията на т. 16.15 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ и т. 6.1 от НСС 16 „Дълготрайни материални активи“, относно коригиране на стойността на актива с последващи разходи в периода, в който са направени, когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената

²⁴ Одитно доказателство № 1 и Одитно доказателство № 5

²⁵ Одитно доказателство № 1 и Одитно доказателство № 5

стандартна ефективност на съществуващия актив, във връзка с т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г. относно коригиране на грешки за непризнати активи от минали години.

б) преведени през 2015 г. суми на МИГ „Високи западни Родопи“, общо в размер на 11 600 лв., част от които са получени средства от дарение от юридическо лице в полза на МИГ, в размер на 10 000 лв., и платен членски внос, в размер на 1 600 лв., са неправилно признати по сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“, вместо да бъдат изписани на разход, в периода, в който са платени. За коригиране на неправилното отчитане следва да се приложат указанията на МФ дадени в т. 8.9 от ДДС № 20 от 2004 г., за осчетоводяване на допуснати грешки от минали години чрез дебитиране на сметка 6994 „Намаление на финансови активи (приходно-разходни позиции) от други събития“.

Не са спазени характеристиките на сметките, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г.

4. В ОБА-Борино (ПРБ) през 2021 г. е съставена неправилна счетоводна операция за намаление на стойността на сграда (за детско заведение), от 168 506 лв. на 59 911 лв., до размера на данъчната оценка, определена към издаден АЧОС № 915 от 14.01.2021 г. (108 595 лв.), по дебита на сметка 6992 „Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития“ и кредита на сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“. Сградата е преустроена в шивашки цех и е въведена в експлоатация на 10.10.2003 г., но неправилно е призната по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, вместо по сметка от подгрупа 203 „Сгради“, в резултат на което към 31.12.2021 г. не са начислени разходи за амортизация на сградата в общ размер на 31 595 лв.²⁶

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. 3 „Първоначална оценка на ДМА“ от раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“ от Счетоводната политика на Община Борино и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 36.1 от ДДС № 5 от 2016 г., начисляването на амортизацията да стартира от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е придобит или въведен в употреба.

5. В ОБА-Борино (ПРБ), активи, на обща стойност 18 521 лв., придобити през периода 2018 г. - 2019 г. са признати към 31.12.2021 г. в отчетна група СЕС по сметки 2041 „Компютри и хардуерно оборудване“ (4 379 лв.) и 2060 „Стопански инвентар“ (14 142 лв.). Активите, придобити по изпълняван от общината проект по програма „ИНТЕРРЕГ V-A Гърция – България 2014-2020 г.“, са въведени в употреба през м. декември 2019 г., но неправилно не са прехвърлени в отчетна група „Бюджет“ и за тях не са начислени разходи за амортизация за 2020 г. и 2021 г., в общ размер на 17 595 лв.

В т. 5 от раздел XVIII „Европейско финансиране“ от Счетоводната политика на общината е определен подход за прехвърляне на придобитите чрез СЕС активи в рамките на съответния отчетен период (тримесечие), когато са придобити.²⁷

²⁶ Одитно доказателство № 6 и Одитно доказателство № 5

²⁷ Одитно доказателство № 1 и Одитно доказателство № 5

Не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 36 от ДДС № 3 от 2016 г. и т. т. 16 и 17 на ДДС № 5 от 2016 г. и т. 5 от раздел XVIII от Счетоводната политика относно трайното завеждане и начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации в отчетна група „Бюджет“.

6. Дължими за 2022 г. вноски по главницата по два договора за кредит с „Фонд за органите на местното самоуправление в България – ФЛАГ“ ЕАД²⁸, в общ размер на 39 120 лв., не са признати като текущ дял в баланса на общината към 31.12.2021 г. За сумата не е съставена счетоводна операция за признаване на текущия дял – по дебита на сметка 1992 „Дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““ и по кредита на сметка 1993 „Текущ дял по дългосрочни заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление““.²⁹

Не са спазени характеристиките на сметките, съгласно СБО, утвърден от министъра на финансите с ДДС № 14 от 2013 г., и указанията, дадени в Тема № 5 „Отчетност на бюджетните организации при сключени договори за финансов лизинг“ от Коментари по методологически въпроси, публикувани на страницата на МФ, съгласно които доколкото се касае за дългосрочен заем, следва най-късно до края на отчетната година (преди приключвателните операции) да се съставя счетоводно записване за прехвърляне на принадлежността на текущ дял от плащанията по главницата от дългосрочния заем, която подлежи на погасяване в едногодишен срок от края на отчетната година.

7. Обезпечени задължения по реда на особените залози, в общ размер на 646 289 лв., не са признати по баланса на общината – по кредита на сметка 9233 „Обезпечени задължения по реда на особените залози“ в отчетна група „Бюджет“.

Непризнатите обезпечени задължения са по сключени от общината два договора за особен залог за обезпечаване на ползвани кредити, в т.ч. от 10.09.2013 г. (по договора са признати обезпечени задължения в размер на 1 345 310 лв., или с 336 327 лв. по-малко от договорените 1 681 637 лв.) и от 14.01.2021 г. (309 962 лв.).³⁰

Не са спазени изискванията на чл. 3, ал. 3 от ЗСч относно осъществяване на текущото счетоводно отчитане на основата на документална обосновааност на стопанските операции и факти и принципа на начисляване, съгласно чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч.

Не са спазени указанията дадени с т. 43 от ДДС № 7 от 2021 г. на МФ, относно осчетоводяване на всички активи и пасиви, включително задбалансови, отнасящи се за 2021 г.

8. Отнасящи се за 2021 г. разходи за материали (4 604 лв.) и външни услуги (13 985 лв.), на обща стойност 18 589 лв., в т.ч. фактурирани през 2021 г. – 628 лв. и 2022 г. – 17 961 лв., неправилно са признати в счетоводната отчетност през 2022 г., вместо през годината, за която се отнасят.³¹

²⁸ По договори за банкови кредити и анекси към тях № 465 от 10.09.2013 г. (13 920 лв.) и № 1220 от 14.01.2021 г. (25 200 лв.).

²⁹ Одитно доказателство № 7 и Одитно доказателство № 5

³⁰ Одитно доказателство № 8 и Одитно доказателство № 5

³¹ Одитно доказателство № 9, Одитно доказателство № 10 и Одитно доказателство № 5

Не е спазен принципът на начисляване, съгласно разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч и указанията на МФ, дадени в т.т. 48 и 49 от ДДС № 20 от 2004 г. относно

изискването да бъдат начислени приходите и разходите, натрупани и отнасящи се за съответния период, независимо, че съответният първичен документ (фактура и др.) за счетоводната операция може да се издаде/получи в следващ отчетен период.

9. При извършени одитни процедури за проверка на съставните части на годишния финансов отчет на Община Борино за 2021 г. е установено, че:³²

а) към ГФО не е приложена декларация, с която се декларира писмено пред Сметната палата, че информацията от файловете съответства на тази от счетоводната система и е идентична с тази, представена на МФ.

Не са спазени изискванията на МФ, дадени в т. 40.2 от ДДС № 7 от 2021 г.

б) ГФО не съдържа Приложение (обяснителна записка) за оповестяване на счетоводната политика на общината към 31.12.2021 г. Същата не е заредена заедно с отчетната информация за ГФО за 2021 г. на Община Борино в Информационната система за общините, поддържана от МФ.

Не са спазени изискванията на МФ, дадени в т. 54 от ДДС № 7 от 2021 г. и т. 1.4 от Заповед № ЗМФ-1338 от 22.12.2015 г. на министъра на финансите.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

В Община Борино не са въведени адекватни контролни дейности, които да предотвратят и минимизират съществуващи рискове от допускане на неправилни отчитания при отчитане на общинските имоти, капиталовите разходи, заемите, обезпечените задължения по реда на особените залози, оценката на нефинансовите дълготрайни активи, предоставените аванси по договори, материалите, разходите за външни услуги, разходите за амортизация, оповестяването на информацията за счетоводната политика на общината и други стопански операции, в резултат на което са допуснати неправилни отчитания, включени в одитния доклад.

На основание т. 68 от ДДС № 7 от 31.12.2021 г. на МФ, по време на финансовия одит са извършени корекции на Баланса, Оборотната ведомост, Отчета за приходите и разходите и Приложението (обяснителна записка) за оповестяване на прилаганата счетоводна политика към 31.12.2021 г. на Община Борино. Коригираният ГФО за 2021 г. е зареден в системата „ИСО“ на МФ на 19.08.2022 г. и е представен в Сметна палата, ИРМ-Смолян, с писмо вх. № 07-02-362 от 19.08.2022 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 11 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. Пазарджик, бул. „България“ № 2, ет. 12, кабинет 1210.

---

³² Одитно доказателство № 11 и Одитно доказателство № 5

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 427 от 23.11.2022 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за община Борино и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Цветан Цветков)

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Наименование	Брой страници
1	Констативен протокол № ГФО-2.2-1 за резултатите от извършени проверки във връзка с финансовия одит на ГФО на Община Борино за 2021 г.	210
2	Работен документ № ГФО-2.16-11 за проверка на отчитането на земите и сградите	33
3	Работен документ № ГФО-2.27 за проверка на амортизациите	12
4	Работен документ № ГФО-2.8 за проверка на капиталовите разходи	135
5	Работен документ № ГФО-2.16-15 за проверка на предприетите към 31.12.2021 г. действия за коригиране на неправилни отчитания, установени по време на одита на ГФО на Община Борино за 2021 г.	31
6	Работен документ № ГФО-2.16-13 за проверка на намалението на нефинансовите дълготрайни активи от други събития – сметка 6992 в отчетна група „Бюджет“	15
7	Работен документ № ГФО-2.16-9 за проверка на отчетените получени и погасени заеми от небюджетни предприятия от сектор „Държавно управление“ – подпараграф 83-80 и сметки 1992 и 1993, отчетна група „Бюджет“	8
8	Работен документ № ГФО-2.16-4 за проверка на отчитането на обезпечените задължения по реда на особените залози, отчетна група „Бюджет“	64
9	Работен документ № ГФО-2.16-5 за проверка на отчитането на разходите за материали, отчетни групи „Бюджет“ и „СЕС“	26
10	Работен документ № ГФО-2.16-6 за проверка на отчитането на разходите за външни услуги и текущ ремонт и свързаните с тях поети ангажименти за разходи и нови задължения за разходи, отчетна група „Бюджет“	12
11	Работен документ № ГФО-2.7-1 за проверка за наличие и съответствие за елементите на ГФО и на отчета за касовото изпълнение на бюджетите, сметките за средствата на ЕС и на сметките за чуждите средства към 31.12.2021 г.	4

ИНФОРМАЦИЯ ОТ ОДИТА НА ГФО ЗА 2021 Г. НА ОБЩИНА БОРИНО¹

- Обект:** - Финансов одит на ГФО за 2021 г. на Община Борино;
- Заверка 2017 г.** - Немодифицирано мнение (предходен финансов одит);
- Заверка 2021 г.** - Квалифицирано мнение.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

В Община Борино не са въведени адекватни контролни дейности, които да предотвратят и минимизират съществуващи рискове от допускане на неправилни отчитания при отчитане на общинските имоти, капиталовите разходи, заемите, обезпечените задължения по реда на особените залози, оценката на нефинансовите дълготрайни активи, предоставените аванси по договори, материалите, разходите за външни услуги, разходите за амортизация, оповестяването на информацията за счетоводната политика на общината и други стопански операции, в резултат на което са допуснати неправилни отчитания, включени в одитния доклад.

На основание т. 68 от ДДС № 7 от 31.12.2021 г. на МФ, по време на финансовия одит са извършени корекции на Баланса, Оборотната ведомост, Отчета за приходите и разходите и Приложението (обяснителна записка) за оповестяване на прилаганата счетоводна политика към 31.12.2021 г. на Община Борино. Коригиращият ГФО за 2021 г. е зареден в системата „ИСО“ на МФ на 19.08.2022 г. и е представен в Сметна палата, ИРМ-Смолян, с писмо вх. № 07-02-362 от 19.08.2022 г.

Разходи 2021 г. - общо 5 094 690 лв. (в т.ч. бюджет – 3 713 478 лв. и СЕС – 1 381 212 лв.) и наличности по сметката за чужди средства – 47 509 лв.;

Активи 2021 г. - 45 184 850 лв.;

Праг на същественост 2 % - 903 697 лв. (НСФОЦ – на база стойност на активите – 45 184 850 лв.);

Общ размер на некоригираните неправилни отчитания – 146 398 лв.;

Общ размер на некоригираните неправилни отчитания в % - 0,32%;

Некоригирани неправилни отчитания по характер:

1. Със Заповед № 252 от 21.12.2021 г. на кмета на Община Борино е назначена комисия, която да извърши преглед за преценка на материалните дълготрайни активи на общината. Резултатите от работата на комисията са отразени в Протокол от 07.01.2022 г. и Опис на дълготрайните активи.

1.1. С т. 11 „Обезценка на ДА“ от Раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“ от Счетоводната политика (СчП) на общината е избран

¹ Номерирането на констатациите е съгласно връчения проект на одитен доклад.

препоръчителния подход за оценки след първоначално признаване на ДМА, като след първоначалното признаване като актив отделен дълготраен материален актив следва да се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка - веднъж на две години. С т. 12 от СчП на общината е определен и допустимия алтернативен подход, като не е конкретизирано кой подход за кои класове активи се прилага.²

1.2. От комисията е предложено, а от кмета на общината е одобрено, ДМА на Община Борино към 31.12.2021 г. да бъдат преоценени с коефициент 1,0 (единица).³

Съгласно изготвения от комисията Опис на дълготрайните активи, преглед за преоценка е извършена чрез съпоставка неправилно между отчетната стойност на активите, вместо тяхната балансова стойност и текущата възстановима стойност⁴. Обезценката/преоценката на активите би трябвало да се извършва по общия ред, регламентиран в указанията на министъра на финансите, дадени с писмо ДДС № 20 от 2004 г., ДДС № 5 от 2016 г., ДДС № 7 от 2017 г. и ДДС № 8 от 21.12.2018 г., при изпълнение на възприетите подходи и процедури в утвърдената счетоводна политика на общината.

От комисията не са установени разлики между двете стойности, въпреки че при извършени одитни процедури за проверка на признати към 31.12.2021 г. дълготрайни материални активи (ДМА) - общински имоти, са установени признати по баланса на общината сгради и земи със значително занижени отчетни стойности⁵.

На одитния екип не са предоставени документи за извършени анализи/проучвания за определяне на текущата възстановима стойност на сходни активи, с подобен потенциал и оставащ срок на годност, които да послужат за основание на направената преоценка с коефициент 1,0 (единица).

Одитният екип не може да изрази увереност относно твърдението за извършен преглед за обезценка/преоценка на нефинансовите дълготрайни активи през 2021 г., признати в отчетността, тъй като протоколът и описът към него не съдържат реквизити, от които да се заключи обосновано, че при прегледа е определена текущата им възстановима стойност в съответствие с изискванията на Счетоводен стандарт (СС) 16 „ДМА“ и СС 36 „Обезценка на активи“. Същите са съставени формално, а признатите счетоводни резултати от извършения преглед за преоценка на активите са получени на база данъчна оценка, а не след извършен преглед чрез съпоставяне на балансовата с текущата възстановима стойност.

Не са спазени указанията на Министерството на финансите (МФ), дадени в т.т. 16.21, 16.23, 16.24 и 36.1 от ДДС № 20 от 2004 г., и т. 86 от ДДС № 7 от 2017 г.⁶, във връзка с извършването на преглед за преоценка/обезценка на нефинансовите дълготрайни активи най-малко веднъж на три години, във връзка с т. 11 от СчП на общината, с която е определен срок от две години.

Допуснатото е съществено по характер.

² Преоценките трябва да се правят достатъчно редовно, така че балансовата стойност на дълготрайните материални активи да не се различава съществено от тази, която би била определена при използването на справедливата стойност към датата на финансовия отчет.

³ Одитно доказателство № 1

⁴ Съгласно т. 36.1.1 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, за текуща възстановима стойност на нефинансовите дълготрайни активи се приема справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текущата покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За уникални активи, които нямат пазарен аналог, може да се извърши експертна оценка на очаквания размер на разходите по придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на прегледа за обезценка.

⁵ Съгласно констатацията по т. 2.

⁶ т. 86.: Считано от 2018 г. бюджетните организации могат да извършват най-малко веднъж на три години преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи по реда на т. 16.24 и 36.1 от ДДС № 20/2004 г.

2. При извършените одитни процедури за проверка на признати към 31.12.2021 г. ДМА (общински имоти) е установено:⁷

2.1. По сметка 2039 „Други сгради“ са признати три⁸ актива (сгради), на обща стойност 1 063 лв., с единични стойности под определения⁹ със Счетоводната политика на общината стойностен праг за признаване на ДМА (1 000 лв. без ДДС).

Сградите неправилно са признати по значително занижени стойности, вместо по справедлива стойност, с което не са спазени указанията на МФ, дадени с т. 16.21 от писмо ДДС № 20 от 2004 г., стойностите им да бъдат коригирани.

2.2. Актувани през 2021 г. поземлени имоти (ПИ), с обща площ 103 082 кв.м., с единадесет¹⁰ броя актове за общинска собственост (АОС), са признати в отчетността на общината, както следва:

а) ПИ с площ от 1 868 кв.м. и построената върху него сграда, със застроена площ от 504 кв.м., правилно са признати съответно по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ и 2039 „Други сгради“, но ПИ неправилно е признат по данъчна оценка определена към периода на съставяне на АОС¹¹, в размер на 6 426 лв., вместо по справедлива стойност¹²;

б) ПИ с обща площ 101 023 кв.м. по девет АОС, правилно са признати по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, но неправилно по данъчна оценка, определена към периода на съставяне на АОС, в общ размер на 19 519 лв., вместо по справедлива стойност.

Към 31.12.2021 г., земята по два¹³ от издадените АОС е призната по значително занижени стойности - 5 305 кв.м. по 0,02 лв. на кв.м. и 88 837 кв.м. по 0,0021 лв. на кв.м.

в) Към АПОС № 584 от 28.07.2021 г. има съставен по-рано АПОС № 8 от 01.04.2010 г. С акта от 2010 г. е актуван поземлен имот, с площ 49 970 кв.м., и построената върху него едноетажна масивна сграда „Телевизионна ретранслаторна станция“ със застроена площ 130 кв.м. Земята и сградата са признати по баланса на общината неправилно по данъчна оценка, съответно по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ - 120 лв. и по сметка 2039 „Други сгради“ - 2 151 лв. Земята и сградата са признати по значително занижени стойности, в размер на 0,0024 лв./кв.м. (земята) и 16,55 лв./кв.м. (сградата).

С АПОС от 2021 г. се отделя прилежащата към сградата („Телевизионна ретранслаторна станция“) земя, с площ 191 кв.м., и същата неправилно е призната по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ (отчетна група ДСД) по данъчна оценка от 0,50 лв., вместо по сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (отчетна група

⁷ Одитно доказателство № 2

⁸ „Обществена тоалетна пл. 10“ - 497 лв.; „Полумасивна стоп. сграда на един итаж – 91 кв.м./м-ст“ – 281 лв. и „Сграда жилище на овчарите – 44 кв.м./2 части /01-Сгра“ – 285 лв.

⁹ В Счетоводната политика на Община Борино за 2021 г., т.4 от раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“.

¹⁰ АЧОС №№ 915/14.01.2021 г. – 1 868 кв.м. с данъчна оценка 6 426 лв.; 916/14.01.2021 г. – 1 109 кв.м. с данъчна оценка 4 244 лв.; 919/28.05.2021 г. - 939 кв.м. с данъчна оценка 4 038 лв.; 921/07.07.2021 г. - 862 кв.м. с данъчна оценка 3 707 лв.; 925/29.11.2021 г. – 2 177 кв.м. с данъчна оценка 2 874 лв.; 920/06.06.2021 г.- 972 кв.м. с данъчна оценка 2 333 лв.; 924/16.11.2021 г. – 272 кв.м. с данъчна оценка 877 лв.; 926/01.12.2021 г.- 5 305 кв.м. с данъчна оценка 85 лв.; АПОС №№ 584/28.07.2021 г. – 191 кв.м. с данъчна оценка 0,50 лв.; 585/30.07.2021 г. – 550 кв.м. с данъчна оценка 1 175 лв. и 586/29.11.2021 г. – 88 837 кв.м. с данъчна оценка 187 лв.

¹¹ АЧОС №№ 915/14.01.2021 г.

¹² Одитно доказателство № 6 и Одитно доказателство № 5

¹³ АПОС №№ 926/01.12.2021 г.- 5 305 кв.м. с данъчна оценка 85 лв. и 586/29.11.2021 г. – 88 837 кв.м. с данъчна оценка 187 лв.

„Бюджет“) по справедлива стойност. Земята е призната по значително занижена стойност, в размер на 0,0026 лв./кв.м.

В резултат на обособяването като отделен имот на прилежащата към сградата земя, актуваната с АПОС № 8 от 01.04.2010 г. земя следва да бъде прекласифицирана от сметка 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ (отчетна група „Бюджет“) по сметка 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“ (отчетна група ДСД).

2.3. Актувана с пет¹⁴ броя АОС през предходни години земя, с обща площ 19 681 кв.м., правилно е призната по сметки 2010 „Прилежащи към сгради и съоръжения земи“ и 2201 „Земи, гори и трайни насаждения“, но неправилно по данъчна оценка, съответно 45 221 лв. (12 863 кв.м.) и 21 988 лв. (6 818 кв.м.), вместо по справедлива стойност.

Одитният екип не може да потвърди оценката на признатите активи (земи и сгради), тъй като данъчната оценка може да се използва само доколкото се явява надежден индикатор за справедливата стойност на съответния имот (земя или сграда), в противен случай, тя не би следвало да се взема предвид. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 9 от Закона за счетоводството (ЗСч) оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

Не са спазени изискванията на т. 4.7 от СС 16 „Дълготрайни материални активи“, т. 3 „Първоначална оценка на ДМА“ от раздел IV „Счетоводно отчитане на дълготрайните активи в бюджетната организация“ от Счетоводната политика на Община Борино и чл. 26, ал. 1, т. 9 от ЗСч за оценяването на балансовите позиции, които са признати във финансовите отчети. Не са спазени указанията на т. 16.21 от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ, където са определени случаите за коригиране стойността на активите - на очевидно нереално занижени и нереално завишени отчетни стойности.

Допуснатото неправилно отчитане е съществено по характер.

4. В Амортизационната/Счетоводната политика на Община Борино са допуснати несъответствия с указанията на МФ, както следва:¹⁵

а) съгласно т. 4 остатъчната стойност се определя в съответствие с т. 4.1¹⁶ от СС 4 „Отчитане на амортизациите“ и такава стойност се определя само за активите от класове „сгради“, „други машини, съоръжения, оборудване“ и „транспортни средства“, докато в таблица към Амортизационната политика е определена неправилно остатъчна стойност в абсолютна сума, за класовете активи – „сгради“ (100 лв.), „други машини, съоръжения, оборудване“ (50 лв.), „транспортни средства“ (50 лв.), „Компютри и хардуер“ (10 лв.) и „Други“ (20 лв.). Определянето на остатъчна стойност в абсолютна сума, без да са взети предвид спецификите на активите, които са различни, независимо, че активите

¹⁴ АПОС №№ 28/08.03.2012 г. - 3 329 кв.м. с данъчна оценка 16 566 лв.; 34/19.12.2012 г. - 3 799 кв.м. с данъчна оценка 12 023 лв.; 33/01.11.2012 г. - 1 479 кв.м. с данъчна оценка 8 460 лв., АЧОС № 913/13.10.2020 г. - 4 256 кв.м. с данъчна оценка 8 172 лв. и АПОС № 45/13.01.2014 г. - 6 818 кв.м. с данъчна оценка 21 988 лв.

¹⁵ Одитно доказателство № 3

¹⁶ 4.1. При определянето на остатъчната стойност на амортизируемия актив следва да се имат предвид очакваните разходи по извеждането на актива от употреба, които могат да бъдат: а) разходи, свързани с бракуването на актива, които се коригират със сумата на материалите и резервните части, получени при бракуването на актива; б) разходи, свързани със замяната на актива с друг актив или с продажбата му - транспортни, товаро-разтоварни, комисионни и т.н.; в) разходи, свързани с възобновяване на средата, върху която активът оказва влияние.

попадат в един и същи клас, е в несъответствие с изискванията на т. 4.1 от СС 4 „Отчитане на амортизациите“.

В Амортизационната/Счетоводната политика на Община Борино не е определена и оповестена степен на значителност на амортизируемите активи.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в раздели VI „Амортизационна политика“ и IX „Остатъчна стойност на амортизируемите активи“ на ДДС № 5 от 2016 г., във връзка с т. 7.1-7.3 от СС 4 „Отчитане на амортизациите“. Не са приложени изискванията на т. 4.2. от СС 4 „Отчитане на амортизациите“, във връзка с ДДС 5 от 2016 г. на МФ, относно определянето и оповестяването на степента на значителност на амортизируемите активи, което е оценено по характер.

б) не е избран подход за прехвърляне на активи между разпоредителите в системата на първостепенния разпоредител с бюджет (ПРБ) - брутно отразяване на отчетната стойност и акумулираната амортизация (препоръчителен подход) или подход на директно завеждане по нетна (балансова) стойност.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 21 от ДДС № 5 от 2016 г. относно ползването на един от двата подхода при прехвърляне на амортизируеми активи в рамките на системата на първостепенния разпоредител.

Общ размер на коригираните неправилни отчитания – 10 169 693 лв.

По-съществени некоригирани неправилни отчитания:

3. При извършените одитни процедури е установено неправилно отчитане на данък върху добавената стойност, в размер на 73 199 лв., върху разходите за обект „Интегрирана ВиК система и ПСОВ, с. Борино, етап ПА Изграждане на канализационни мрежи и съоръжения, включващи клонове – 1, 18, 42, 58, 62, сградни канализационни отклонения и дъждоприемни шахти“, като данъкът, определен върху изпълнени през 2021 г. СМР на стойност 365 997 лв., но документирани с фактура и протокол от 07.02.2022 г., неправилно е осчетоводен през 2021 г. по сметка 6075 „Разходи за придобиване на инфраструктурни обекти чрез външни доставки“ вместо по сметка 4961 „Коректив за вземания от местни лица“ (отчетна група „Бюджет“) и неправилно е капитализиран по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“ (отчетна група ДСД).¹⁷

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 49.1 от ДДС № 20 от 2004 г., за начисляване на разходи в края на отчетната година.

10.11.2022 г.

Ръководител на одитния екип:

(Пл. Желязков – главен одитор)

¹⁷ Одитно доказателство № 4 и Одитно доказателство № 5